

شادی پنهان روان

نگاهی به فیلم «شادروان» (حسین نمازی)

محسن شرفالدین: فیلم

«شادروان» یک کمدی سیاه تماشایی با یک روایت سرراست و روان و تعدادی بازی درخشان از سوی بازیگرانش است. فیلمی که در میان فراوان کمدی های بزن و بکوب و به اصطلاح مبتذل که این سالها رشد فزاینده‌ای نیز داشته‌اند موفق می‌شود به شکلی متفاوت هم خنده را از مخاطبش طلب کند و هم منعکس کننده تلخی بخشی از واقعیت‌های اجتماعی پیرامونمان باشد. حسین نمازی حالا با دومین فیلمش پس از «آپاندیس» کاملاً طبقه فیلمسازی خود را ارتقاء داده و قطعاً از این پس نگاه‌های بیشتری را به سوی خود جلب خواهد کرد. فیلمساز تمام تلاشش را در پایبند ماندن به ژانر اثر به کار بسته و تا آنجایی که قصه و فیلمنامه اجازه می‌دهد در این مسیر موفق عمل کرده است.

در ادامه و به بهانه اکران فیلم شادروان به چند نکته مثبت و منفی این اثر خواهیم پرداخت:

در ساختار و فیلمنامه داشته نهایتاً در این امر موفقیت در خور توجهی کسب می‌کند. فیلمی که در پایان صاحب شناسنامه می‌شود و حداقل دستاوردش همین ثبت موقعیت واقعی آدم‌ها در تاریخ روایت داستانش است.

خنده تلخی که در اکثر سکانس‌های فیلم «شادروان» شاهدش هستیم از همین پرداخت به موقعیت‌های تلخی بوده که شاید یادآور لحظات سخت هر کدام از ما، یا اطرافیانمان می‌توانست باشد. «شادروان» از آن فیلم‌های دوست‌داشتنی و نزدیک به جریان سیال زندگی است که لحظات احساسی، طنز آلود و البته گاهی بسیار تلخ را برای مخاطبش تدارک می‌بیند. یک قصه روان دارد که در عین سادگی توانسته با پیچ‌های داستانی به موقع و خلق صحنه‌های باورپذیر خانوادگی، مخاطب را تا پایان فیلم بدون احساس خستگی، سر حال و سرپا و مشتاق نگه دارد. «شادروان» شاید از الگوی فیلم‌های موفق‌تری چون «یه حبه قند» و «اجاره نشین‌ها» و «مهمان مامان» پیروی می‌کند و هر چند به آن تکامل و عمق آثاری که نام بردیم نمی‌رسد ولی قطعاً فیلم مهمی در میان آثار سال جاری و اثری مهم در کارنامه عواملش محسوب می‌شود.

شده و می‌تواند درباره طبقه مورد نظرش گفتمان ایجاد کند. این نگرش حسین نمازی در مقام کارگردان و نویسنده اثر باعث شده تا فیلم «شادروان» با پیروی از کهن‌الگوی کمدی‌های اجتماعی ایرانی، و با تعلق موضوعی و ژانری به کمدی سیاه (یا کمدی تلخ) مسیر مشخص و الگوی مناسبی را برای طرح داستانی خود مهیا کند. اگر قرار باشد به ترجمه ژانری کمدی سیاه در تاریخ سینما برسیم باید گفت این ساب‌ژانر (زیرژانر یا زیرگونه) آشنا که بیشتر در سینمای اروپا مخصوصاً سینمای ایتالیا و فرانسه ریشه دارد و در تاریخ سینمای ایران نیز نمونه‌های موفق زیادی را تجربه کرده همیشه موضوعاتی چون مرگ، خشونت و حوادث تلخ را دستمایه داستان خود قرار می‌دهد و با ایجاد موقعیت‌های متضاد با عرف معمول واقعیت، لحظات کمدیک و خنده دار خلق می‌کند. این گونه سینمایی، موقعیت مناسبی را فراهم می‌آورد تا با توجه به شرایط روز جامعه، و با نگاهی طنزآلود به شرایط، تلاشی برای نقد اجتماعی و ثبت موقعیت تاریخی و جغرافیایی مکان و زمان وقوع حوادث را مورد نظر قرار داد. فیلم «شادروان» نیز با توجه به شرایط سخت تولیدش در اوج دوران کرونا و با توجه به کمبودها و ضعف‌هایی که

❌ مثبت: یک کمدی آبرومند

همان‌طور که در ابتدا اشاره کردیم شاید مهم‌ترین مزیت فیلم «شادروان» نسبت به دیگر کمدی‌های سینمای ایران در دو الی سه سال گذشته این است که برای خنده گرفتن از مخاطبش به هر وسیله‌ای متوسل نمی‌شود. فیلمی که توانسته با تعریف یک قصه پر کشش، شخصیت بسازد و موقعیت خلق کند و با یک سر و شکل آبرومند، کمدی اجتماعی قابل‌اعتنایی ارائه دهد.

«شادروان» در میان بسیاری از فیلم‌های سینمای ایران که انگار با بطن جامعه خود بیگانه و غریبه‌اند، توانسته به قشر محروم و توده‌ای غالب از مردم ایران که با مشکلات جدی اقتصادی و فرهنگی دست به گریبان هستند نزدیک شود، با آن‌ها همذات‌پنداری کرده و برایشان یک داستان آشنا بازآفرینی کند. «شادروان» موفق می‌شود به فضای خانوادگی آشنا و سنتی ایرانی نزدیک شده و با طراحی فضایی ملموس، احساس صمیمیت و نزدیکی مخاطب به آدم‌های قصه‌اش را ایجاد کند. «شادروان» از معدود فیلم‌های سال گذشته سینمای ایران است که دارای بافت مشخص و آدرس سرراست درباره موضوع و جنس روایتش

شاید مهم‌ترین مزیت فیلم «شادروان» نسبت به دیگر کمدی‌های سینمای ایران در دو الی سه سال گذشته این است که برای خنده گرفتن از مخاطبش به هر وسیله‌ای متوسل نمی‌شود